

<p>«ЗАРЕЄСТРОВАНО» Міністерством юстиції України 07 квітня 1993 р. Свідоцтво № 440</p>		<p>«ЗАТВЕРДЖЕНО» I Установчим з'їздом Всеукраїнської спілки краєзнавців 25 березня 1990 р.</p>
<p>«ЗАРЕЄСТРОВАНО» Міністерством юстиції України Наказ № 1245/5 від 13 грудня 2007 р. Свідоцтво № 20 Директор Департаменту легалізації та регулювання діяльності бюро кредитних історій О.М.Семьоркіна</p>		<p>«ЗАТВЕРДЖЕНО» III з'їздом Всеукраїнської спілки краєзнавців 29–30 жовтня 2003 р.</p>
<p>«ЗАРЕЄСТРОВАНО» Міністерством юстиції України Наказ № 2212/5 від 18 грудня 2008 р. Свідоцтво № 20 Директор Департаменту легалізації та регулювання діяльності бюро кредитних історій О.М.Семьоркіна</p>		<p>«ЗАТВЕРДЖЕНО» IV з'їздом Національної спілки краєзнавців України 28 жовтня 2008 р.</p>
<p>«Зміни взяті до відома Державною реєстраційною службою України Наказ від 1 березня 2012 р. № 289 Директор Департаменту легалізації об'єднань громадян, державної реєстрації друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств О.М.Семьоркіна</p>		<p>«ЗАТВЕРДЖЕНО» зі змінами та доповненнями V (позачерговим) з'їздом Національної спілки краєзнавців України 23 січня 2012 року</p>
		<p>«ЗАТВЕРДЖЕНО» у новій редакції VI з'їздом Національної спілки краєзнавців України 23 січня 2017 року Голова НСКУ О.П.Реснт</p>

СТАТУТ
Національної спілки краєзнавців України
(нова редакція)
м. Київ
2017 р.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Національна спілка краєзнавців України (далі – Спілка) є добровільним об'єднанням професійних дослідників і літописців рідного краю зі статусом національної всеукраїнської творчої спілки як суб'єкта творчої діяльності. Спілка здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, Закону України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», інших законодавчих актів та цього Статуту. Діяльність Спілки поширюється на всю територію України.

Спілка структурно складається з Кримської республіканської, обласних, Київської та Севастопольської міських (далі – регіональних), районних, міських, районних у містах (далі – місцевих) організацій, первинних осередків.

Спілка діє на принципах самоврядування, взаємодопомоги та співробітництва, невтручання у творчий процес, вільного вибору форм і методів творчої діяльності, визнання авторських прав. Спілка незалежна у своїй статутній діяльності від органів державної влади й органів місцевого самоврядування, політичних партій, інших громадських організацій.

1.2. Спілка співпрацює з державними органами, науково-дослідними установами, закладами культури й освіти, політичними партіями та громадськими організаціями, аматорами-краєзнавцями з усієї України та зарубіжними дослідницькими установами, українською діаспорою, зацікавленими в розвитку краєзнавства, збереженні національної історико-культурної спадщини українського народу, унікальної природи України.

1.3. Основною метою діяльності Спілки є розвиток національного краєзнавчого руху, залучення до пізнання рідного краю широких верств населення, використання досвіду, здобутого в цій галузі в Україні та за кордоном, створення й оприлюднення документально-публіцистичних і науково-популярних творів із історії та культури краю. Спілка виховує в громадян почуття національної самосвідомості, глибокої поваги до історії, культури, мови, традицій українського народу, а також інших народів, пов'язаних із ним своєю долею, шанобливого ставлення до рідної природи.

1.4. Повна назва – Національна спілка краєзнавців України.
Скорочена назва – Спілка краєзнавців, аббревіатура – НСКУ.

Повна назва англійською мовою – National Union of Local Lore Researchers of Ukraine.

II. ЗАВДАННЯ І НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1. Основними напрямками діяльності Спілки є:

– дослідницько-творча діяльність у галузі культури, історії та краєзнавства;

– відродження духовності й історичної пам'яті українського народу;

- залучення до активної краєзнавчої роботи широких верств населення, незалежно від національної, політичної чи релігійної належності;
- вивчення минулого й сьогодення краю, політичного, економічного та культурного розвитку регіонів, міст і сіл, досвіду діяльності трудових колективів, організацій і установ, закладів науки, освіти, культури, громадських організацій;
- участь у формуванні всеукраїнських і регіональних краєзнавчих програм;
- виявлення, дослідження та збереження пам'яток природи;
- вивчення, дослідження та збереження пам'яток матеріальної та духовної культури, участь у пошуку та поверненню в Україну пам'яток, що перебувають за її межами і становлять національну культурну спадщину;
- підтримка державних і громадських форм музейництва, туризму, надання практичної допомоги колекціонуванню;
- сприяння розвитку краєзнавчої бібліографії;
- сприяння забезпеченню організаційних, соціально-економічних, правових і наукових умов для ефективної діяльності краєзнавців;
- розвиток міжнародних культурних контактів, співробітництво на терені краєзнавства з міжнародними громадськими (неурядовими) організаціями, культурно-просвітницькими установами;
- створення умов для підвищення професійного, наукового й загальнокультурного рівня членів Спілки, виховання творчої молоді, оволодіння нею досягненнями національної та загальнолюдської культури;
- пошук талантів серед молоді та сприяння їхньому творчому розвитку;
- у неприбуткових цілях засновувати газети, журнали, сприяти виданню книг та іншої друкованої продукції, створювати кіно- та відеофільми, аудіовізуальну продукцію з метою популяризації досягнень українського краєзнавства й культури, творчого і наукового доробків членів Спілки;
- організація творчих конкурсів, виставок, тематичних вечорів тощо;
- сприяти відродженню, розвитку та популяризації народної творчості, належному використанню народних традицій і обрядів, збереженню та збагаченню історико-культурної спадщини, охороні довкілля, проведенню масових культурно-просвітницьких заходів, а також утвердженню демократичних, загальнолюдських цінностей;
- надання допомоги в навчально-виховній роботі культосвітніх установ і навчальних закладів у патріотичному, культурному розвитку, в морально-етичному й естетичному вихованні громадян України;

– виховання поваги до історико-культурних цінностей, традицій українського й інших народів.

2.2. Для досягнення статутних завдань Спілка в порядку, встановленому чинним законодавством:

– здійснює координацію наукових, громадських і освітянських форм краєзнавства в Україні;

– подає пропозиції до органів влади та управління щодо раціонального використання і збереження об'єктів, що мають природне значення, організації національних парків, державних заповідників, заказників, охорони унікальних ландшафтів, водних ресурсів, рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин;

– створює громадські реєстри пам'яток природи, матеріальної та духовної культури;

– формує науково-методичну базу краєзнавства, проводить наукові конференції, дискусії, семінари, експедиції, розробляє методичні рекомендації, поточні та перспективні плани розвитку краєзнавства;

– сприяє підготовці фахівців із краєзнавства у вищих навчальних закладах, педагогічних і культурно-освітніх училищах, викладанню нормативних і спеціальних курсів із вивчення рідного краю в загальноосвітніх, позашкільних, професійно-технічних, вищих навчальних закладах і закладах післядипломної освіти;

– із некомерційною, просвітницькою метою здійснює видавничу діяльність (видання інформаційно-методичної літератури, книг, брошур, підручників і посібників, бібліографічних покажчиків, оглядів, періодичних видань із питань краєзнавства, публікація архівних джерел);

– здійснює культурно-просвітницьку роботу, організовує експедиції, лекції, виставки, громадські обговорення проблем краєзнавства, публічні презентації краєзнавчих видань, окремих цінних публікацій, документальних або наукових досліджень членів професійної творчої спілки краєзнавців;

– на консультативних засадах сприяє підготовці кіно-аудіо-відео-фотоматеріалів із питань краєзнавства;

– проводить благодійні заходи, спрямовані на піднесення краєзнавства в Україні;

– налагоджує зв'язки, обмін інформацією та досвідом з відповідними державними та громадськими організаціями як в Україні, так і за кордоном;

– висвітлює через засоби масової інформації статутні завдання та проблеми краєзнавчого руху, популяризує діяльність краєзнавчих осередків і краєзнавців;

– створює національні та регіональні інформаційні центри з відповідним банком даних із питань краєзнавства, кіно-відео-аудіо-фотоматеріалами, літературою і рукописами;

- подає пропозиції до органів влади та управління щодо увічнення пам'ятних місць, встановлення пам'ятників і пам'ятних знаків, найменування та перейменування топонімічних об'єктів;
- надає стипендії краєзнавцям, які працюють за програмами Спілки, встановлює іменні премії;
- фінансує наукові програми Спілки;
- надає допомогу у створенні організацій Спілки в областях, містах, районах України, трудових колективах;
- може здійснювати господарську та іншу комерційну діяльність шляхом створення госпрозрахункових установ і організацій зі статусом юридичної особи, засновувати підприємства;
- самостійно визначає форми, системи та розміри оплати праці працівників штатного апарату.

III. ЧЛЕНСТВО В СПІЛЦІ

3.1. Членство в Спілці може бути лише індивідуальним.

3.2. Членом Спілки можуть бути громадяни України, іноземні громадяни й особи без громадянства, яким виповнилося 18 років, і які визнають положення Статуту Спілки, здійснюють дослідження в галузі культури, історії, краєзнавства, фольклору та етнографії України, а також пам'яткоохоронну, музейну, туристичну, бібліотечну, природоохоронну діяльність та оприлюднюють їх результати.

3.3. Прийом до Спілки здійснюється на підставі письмової заяви претендента з рекомендаціями 3 членів Спілки, котрі перебувають у ній не менше 2 років, автобіографії, анкети поданого зразка з переліком особистого краєзнавчого доробку.

Вступні документи подаються до первинного осередку Спілки, а за його відсутності – до Правління місцевої чи регіональної організації, звідки, після позитивного розгляду, за поданням голови регіональної організації надсилаються до Президії Спілки. За відсутності регіональної організації вступні документи подаються до Президії Спілки.

Рішення про прийняття до Спілки нових членів ухвалюється Президією або Правлінням Спілки. Новим членам Спілки вручається членський квиток встановленого зразка за підписом Голови Спілки та членський значок.

3.4. Члени Спілки зобов'язані:

– дотримуватись вимог Закону України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», Статуту Національної спілки краєзнавців України, Положення про регіональну організацію та Положення про місцеву організацію, розроблених відповідно до вимог цього Статуту та затвердженого Президією Спілки;

– брати активну участь у краєзнавчій роботі, в дослідженні й популяризації природної та історико-культурної спадщини рідного краю;

- сплачувати вступний та щорічні членські внески, розміри яких визначаються рішенням Правління Спілки;
- підвищувати кваліфікацію з краєзнавства;
- широко пропагувати мету та завдання Спілки серед населення;
- сприяти залученню до Спілки нових членів.

3.5. Члени Спілки мають право:

- обирати та бути обраними до керівних органів Спілки;
- брати участь в обговоренні питань діяльності Спілки та вносити пропозиції;
- брати участь у формуванні та реалізації всеукраїнських і регіональних краєзнавчих програм;
- брати участь у підготовці та проведенні краєзнавчих конференцій, симпозіумів, семінарів, екскурсій, експедицій, творчих заходів тощо;
- публікуватись у виданнях Спілки, виступати в засобах масової інформації з проблем краєзнавства;
- отримувати матеріальну допомогу від Спілки на проведення краєзнавчих досліджень і соціальні потреби малозабезпечених членів Спілки;
- бути рекомендованим для вступу до вищих навчальних закладів, аспірантури та докторантури;
- за активну участь у проведенні краєзнавчих досліджень бути відзначеними моральними та матеріальними стимулами. За особливі заслуги в галузі краєзнавства бути удостоєними відзнак Спілки, представленими до почесних звань, державних і відомчих нагород України;
- член Спілки може мати статус як найманого працівника, так і особи, яка не працює за наймом.

3.6. Припинення членства в Спілці.

3.6.1. Член Спілки має право в будь-який час припинити своє членство у Спілці, подавши письмову заяву до керівних органів місцевої чи регіональної організації або безпосередньо до керівних органів Спілки чи Голови Спілки. Членство у Спілці припиняється з дня подання такої заяви та не потребує додаткових рішень. З цього самого дня припиняється перебування члена Спілки на будь-яких виборних посадах у Спілці. Дія цієї статті не поширюється на членів Спілки, обраних на посади Голови Спілки та заступника Голови Спілки, голови та заступника голови регіональної чи місцевої організації. Членство в Спілці названих керівників припиняється з дня, наступного за днем обрання нового керівника чи його заступника.

3.6.2. За рішенням Президії або Правління Спілки членство у Спілці може бути припинено в разі:

- порушення Статуту, або вчинення дій, що підривають авторитет Спілки;
- несплати членських внесків протягом 2 років.

IV. СТРУКТУРА ТА КЕРІВНІ ОРГАНИ СПІЛКИ

4.1. Діяльність усіх структурних організацій Спілки базується на таких основних принципах:

- суворого дотримання встановлених цим Статутом порядку й періодичності обрання, звітності та переобрання спілчанських органів і їхніх керівників на всіх рівнях;
- обов'язкового виконання всіма ланками Спілки рішень органів вищого рівня, ухвалених ними відповідно до Статуту НСКУ;
- права органів вищого рівня скасовувати рішення органів нижчого рівня, прийняті з порушенням Статуту;
- чинності засідань керівних органів Спілки – за умови присутності на них не менше двох третин членів відповідного органу;
- у своїй діяльності спілчанські організації всіх рівнів і первинні осередки керуються цим Статутом, програмами Спілки, рішеннями статутних органів Спілки та положеннями про власні регіональні структури, прийнятими відповідно до вимог цього Статуту;
- рішення з'їздів Спілки, конференцій територіальних організацій, інших керівних органів усіх структурних ланок Спілки, зборів первинних осередків Спілки ухвалюються простою більшістю голосів присутніх на засіданні членів цих органів чи учасників зборів, крім випадків, які окремо визначені цим Статутом;
- рішення приймаються відкритим голосуванням, за пропозицією відповідного органу рішення можуть прийматися таємним голосуванням;
- головує на засіданні, зборах, якщо інше не передбачено окремими рішеннями, голова відповідного органу або, за його відсутності, один із його заступників. Прийняті постанови, рішення, заяви, звернення, протокольні рішення тощо оформляються відповідними документами;
- рішення про утворення регіональної та місцевої організації Спілки, рішення про затвердження змін до Статуту Спілки, Положення про регіональну організацію, Положення про місцеву організацію, а також рішення про зміни у складі виборних органів оформляються протоколом, невід'ємною частиною якого є реєстр делегатів, в якому зазначаються: прізвище, ім'я та по батькові особи, дані її паспорта, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта). Дані про особу засвідчуються її особистим підписом;

- представники спільчанських органів вищого рівня мають право брати участь у конференціях, зборах і засіданнях органів нижчого рівня з правом дорадчого голосу;
- у разі, якщо органом Співки ухвалюється рішення про скликання конференції організації нижчого рівня, цим органом утворюється оргкомітет, рішення якого є обов'язковими до виконання.

4.2. Основу Співки складають первинні осередки, які утворюються за виробничим чи територіальним принципом або за місцем проживання. Первинні осередки в своїй діяльності керуються єдиним Статутом Співки та положеннями про регіональну й місцеву організації НСКУ. Первинний осередок ставиться на облік у керівних органах місцевої організації, а за її відсутності – регіональної.

4.2.1. Рішення про створення первинного осередку Співки приймається на загальних зборах членів Співки (не менше трьох осіб).

4.2.2. Загальні збори, які є вищим керівним органом первинного осередку, визначають форми самоуправління, вирішують усі питання своєї внутрішньої діяльності, керуючись положеннями Статуту.

4.2.3. На загальних зборах відкритим голосуванням обирається голова первинного осередку Співки на термін до п'яти років. За наявності в первинному осередку понад 15 членів Співки, загальними зборами на термін до п'яти років може обиратися Рада осередку в складі голови, його заступника, членів і скарбника, які працюють на громадських засадах.

4.2.4. Загальні збори первинного осередку обирають делегатів на конференції місцевої, а за її відсутності – регіональної організації Співки.

4.3. Голова первинного осередку Співки:

4.3.1. Організовує роботу первинного осередку, представляє його в керівних органах Співки, звітує перед первинним осередком, розпоряджається його коштами.

4.3.2. Ознайомлює членів первинного осередку з документами й рішеннями органів Співки вищого рівня, організовує та здійснює заходи Співки відповідно до програмних завдань і статутних вимог та рішень керівних органів Співки.

4.3.3. Проводить збори первинного осередку, здійснює облік членів Співки.

4.3.4. Форми роботи первинного осередку, плани діяльності в частині, що не стосуються виконання рішень органів вищого рівня, визначаються загальними зборами первинного осередку.

4.4. Первинні осередки організовують діяльність місцевих краєзнавців за напрямками:

- дослідження і популяризація природних та історико-культурних надбань рідного краю;
- здійснення шефства над окремими пам'ятками природи, історії та культури;
- вивчення місцевих народних промислів, традицій, свят та обрядів, мовних особливостей, топоніміки;
- фіксація зразків народнопоетичної спадщини даної місцевості;
- створення природно-географічних та історичних описів;
- запис спогадів очевидців і ведення хронології історичних подій;

– збирання матеріалів для поповнення експозицій місцевих краєзнавчих музеїв і виставок тощо.

4.5. Первинні осередки Спілки об'єднуються в місцеві організації. Вищим керівним органом місцевої організації є конференція, що скликається не рідше одного разу на п'ять років. Позачергова конференція може скликатися за ініціативою Правління місцевої організації або за вимогою не менше однієї третини первинних осередків. Конференція вважається правочинною за наявності не менше двох третин від загальної кількості обраних делегатів.

4.6. Конференція місцевої організації:

– заслуховує та затверджує звіти Правління і Ревізійної комісії;

– затверджує Положення про місцеву організацію, вносить до нього зміни;

– обирає голову місцевої організації, Правління, голову та членів Ревізійної комісії на термін до п'яти років;

– обирає за поданням голови місцевої організації, зі складу Правління, Президію місцевої організації у складі голови місцевої організації, його заступників, відповідального секретаря та членів на термін до п'яти років;

– визначає першочергові заходи з розробки та реалізації місцевих краєзнавчих програм, подає пропозиції з розробки та виконання регіональних і всеукраїнських краєзнавчих програм;

– приймає рішення простою більшістю присутніх делегатів.

4.7. Керівним органом місцевої організації між конференціями є Правління, яке:

– затверджує склад громадських комісій;

– організовує виконання рішень конференції місцевої організації;

– подає пропозиції на розгляд конференції місцевої організації;

– приймає рішення простою більшістю голосів членів Правління в присутності не менше двох третин від загальної кількості.

4.8. Правління місцевої організації Спілки скликається за необхідності, але не рідше одного разу на рік. У період між засіданнями Правління діяльністю місцевої організації керує Президія, яка збирається на засідання за необхідності, але не рідше одного разу на рік, і голова місцевої організації.

4.9. Президія місцевої організації:

– координує діяльність первинних осередків Спілки, сприяє державним органам і громадським організаціям в розробці проблем краєзнавства, розробляє та затверджує плани роботи, річні фінансові кошториси, вирішує питання морального та матеріального заохочення членів Спілки, створює і спрямовує діяльність госпрозрахункових установ та організацій, створених при місцевих організаціях.

4.10. Ревізійна комісія місцевої організації:

- обирає зі свого складу заступника голови комісії та секретаря;
- здійснює не рідше одного разу на рік перевірку фінансово-господарської діяльності, ведення діловодства Правлінням місцевої організації;
- члени Ревізійної комісії до Правління місцевої організації не входять, але мають право брати участь у засіданнях Правління місцевої організації з правом дорадчого голосу.

4.11. Місцеві організації та, за відсутності місцевих організацій, первинні осередки об'єднуються в регіональну організацію Спілки. Вищим керівним органом регіональної організації є конференція, що скликається не рідше одного разу на п'ять років. Позачергова конференція може бути скликана за ініціативою Правління регіональної організації або за вимогою не менше однієї третини місцевих організацій та, за відсутності місцевих організацій, первинних осередків. Конференція вважається правочинною за присутності не менше двох третин від загальної кількості обраних делегатів.

4.12. Конференція регіональної організації:

- заслуховує та затверджує звіти Правління і Ревізійної комісії;
- затверджує Положення про регіональну організацію, вносить до нього зміни;
- обирає голову регіональної організації, Правління, голову та членів Ревізійної комісії на термін до п'яти років;
- обирає за поданням голови регіональної організації, зі складу Правління, Президію регіональної організації у складі голови регіональної організації, його заступників, відповідального секретаря та членів на термін до п'яти років;
- визначає першочергові завдання по розвитку краєзнавства в регіоні;
- затверджує регіональні краєзнавчі програми та подає пропозиції з розробки та реалізації всеукраїнських краєзнавчих програм;
- приймає рішення простою більшістю присутніх делегатів.

4.13. Керівним органом регіональної організації між конференціями є Правління, яке:

- здійснює попередній розгляд і обговорення питань, що розглядаються конференцією;
- скликає конференцію регіональної організації, встановлює місце й час її проведення, норму представництва та програму роботи;
- затверджує штатних працівників, самостійно визначає форми, системи та розміри оплати їхньої праці;
- організовує виконання рішень конференції регіональної організації;

- розробляє пропозиції до регіональних і всеукраїнських краєзнавчих програм і проводить роботу з їх реалізації;
- заслуховує звіти Президії;
- затверджує зразки печаток, штампів, атрибутику та символіку;
- затверджує свій бюджет, балансовий звіт і кошторис;
- подає пропозиції в установленому порядку про представлення краєзнавців, які мають значні досягнення в краєзнавчій сфері, до почесних звань, державних нагород, відомчих відзнак, відзнак Національної спілки краєзнавців України;
- приймає рішення про нагородження щорічними іменними преміями та іншими відзнаками регіональної організації;
- приймає рішення простою більшістю голосів членів Правління за присутності не менше двох третин від загальної кількості.

4.14. Правління регіональної організації Спілки скликається в разі необхідності, але не рідше одного разу на рік. У період між засіданнями Правління діяльністю регіональної організації керує Президія, яка збирається на засідання в разі необхідності, але не рідше одного разу на рік, і голова регіональної організації.

4.15. Президія регіональної організації:

- спрямовує та координує діяльність місцевих організацій і первинних осередків Спілки;
- здійснює науково-методичне забезпечення роботи місцевих організацій і первинних осередків;
- пропагує передовий досвід краєзнавчої роботи;
- розглядає та вирішує поточні питання, в тому числі пов'язані з матеріальним заохоченням членів Спілки;
- подає на розгляд Правління регіональної організації пропозиції з усіх питань, пов'язаних із діяльністю Спілки;
- організує видавничу діяльність;
- дає рекомендації окремим краєзнавцям для вступу до вищих навчальних закладів, аспірантури та докторантури.
- подає пропозиції в установленому порядку про представлення краєзнавців, які мають значні досягнення в краєзнавчій сфері, до почесних звань, державних нагород, відомчих відзнак, відзнак Національної спілки краєзнавців України;
- приймає рішення про нагородження щорічними іменними преміями та іншими відзнаками регіональної організації;

– приймає рішення простою більшістю голосів членів Президії в присутності не менше двох третин від загальної кількості;

4.16. Ревізійна комісія регіональної організації:

– обирає зі свого складу заступника голови комісії та секретаря;

– здійснює не рідше одного разу на рік перевірку фінансово-господарської діяльності, ведення діловодства Правлінням регіональної організації;

– члени Ревізійної комісії до Правління регіональної організації не входять, але мають право брати участь у засіданнях Правління регіональної організації з правом дорадчого голосу.

4.17. Вищим керівним органом Спілки є з'їзд, делегати якого обираються на конференціях регіональних організацій. Він скликається не рідше одного разу на п'ять років. Рішення про скликання чергового з'їзду приймає Правління Спілки.

Відповідно до рішення Правління Спілки, а також на вимогу не менше однієї третини регіональних організацій може бути скликаний позачерговий з'їзд Спілки.

З'їзд вважається правочинним за наявності не менше двох третин від загальної кількості обраних делегатів.

4.18. З'їзд Спілки:

– заслуховує та затверджує звіти Правління та Ревізійної комісії;

– затверджує Статут Спілки, вносить до нього зміни;

– обирає на термін до п'яти років Голову Спілки та Правління, до складу якого входять голови регіональних організацій Спілки та відомі краєзнавці. У період між з'їздами новообрані голови регіональних організацій стають членами Правління Спілки замість переобраних голів регіональних організацій;

– обирає за поданням Голови Спілки, зі складу Правління, Президію Спілки у складі Голови Спілки, його заступників, відповідального секретаря та членів на термін до п'яти років;

– обирає голову та членів Ревізійної комісії на термін до п'яти років;

– розглядає найважливіші питання діяльності Спілки, краєзнавчого руху, визначає її пріоритетні напрями;

– приймає рішення про реорганізацію та ліквідацію Спілки.

Рішення з'їзду приймаються простою більшістю присутніх делегатів.

4.19. Керівним органом Спілки між з'їздами є Правління, яке:

– контролює виконання рішень з'їзду та дотримання Статуту;

- здійснює попередній розгляд і обговорення питань, що розглядаються з'їздом;
- скликає з'їзд Спілки, встановлює місце й час його проведення, норму представництва та програму роботи;
- може виводити зі складу Правління та Президії Спілки членів, які не брали участі в роботі керівних органів протягом двох років;
- визначає чергові завдання, формує перспективні й поточні програми розвитку та діяльності Спілки;
- затверджує керівників підприємств та організацій, заснованих Спілкою на правах юридичної особи з метою реалізації статутних завдань;
- приймає рішення простою більшістю голосів членів Правління за присутності не менше двох третин від загальної кількості;
- затверджує кошторис Спілки;
- вносить зміни до Статуту, які затверджує наступний з'їзд Спілки.
- подає пропозиції в установленому порядку про представлення краєзнавців, які мають значні досягнення в краєзнавчій сфері, до почесних звань, державних нагород і відомчих відзнак.

4.20. Правління скликається за необхідності, але не рідше одного разу на рік.

4.21. У період між засіданнями Правління діяльністю Спілки керує Президія, яка збирається на засідання в разі необхідності, але не менше чотирьох разів на рік, і Голова Спілки.

4.22. Президія Спілки:

- розробляє програми та плани діяльності Правління, спрямовує й організовує роботу комісій, здійснює виконання рішень і рекомендацій вищого керівного органу (з'їзду) та Правління;
- аналізує та пропагує досвід роботи краєзнавчих організацій;
- організовує науково-методичну діяльність;
- розробляє й затверджує річні фінансові плани, кошторис надходжень і видатків, здійснює контроль за їх виконанням;
- визначає розміри одноразового вступного та щорічних членських внесків, рекомендує їх до затвердження на засіданні Правління;
- розпоряджається коштами та матеріальними засобами, звітує про їх реалізацію перед Правлінням Спілки;

- приймає рішення про створення госпрозрахункових установ та організацій і спрямовує їх діяльність;
- затверджує зразки печатки, атрибутики, символіки;
- представляє Спільку у взаємовідносинах із державними та громадськими організаціями й окремими громадянами України;
- приймає рішення про нагородження щорічними іменними преміями та іншими відзнаками Спільки;
- подає пропозиції в установленому порядку про представлення до почесних звань, державних нагород і відомчих відзнак краєзнавців, які мають значні досягнення в краєзнавчій сфері;
- інформує членів Правління, а також регіональні організації Спільки про свої рішення та інші аспекти краєзнавчого руху в Україні;
- затверджує відповідні положення з питань роботи організацій, установ і підприємств Спільки;
- затверджує структуру штатного апарату Спільки;
- затверджує головного редактора та членів редколегії свого друкованого органу – журналу «Краєзнавство» та інших видань;
- приймає рішення простою більшістю голосів членів Президії за присутності не менше двох третин від загальної кількості;
- вирішує інші поточні питання, що стосуються роботи Спільки.

4.23. Голова Спільки:

- виконує свої службові обов'язки на штатній основі;
- приймає на роботу та звільняє штатних працівників апарату Спільки;
- веде засідання Правління та Президії Спільки, підписує їхні рішення;
- представляє Спільку без доручення у відносинах із державними органами, організаціями, іншими особами;
- має право підпису та затверджує його печаткою Спільки;
- підписує членські квитки та посвідчення членам Спільки, членам Правління, Ревізійної комісії та штатному апарату;
- підписує відзнаки Спільки;

- відкриває рахунки в установах банків, укладає угоди, здійснює інші правочини;
- видає накази, розпорядження та доручення, які є обов'язковими для всіх співробітників Спілки, є розпорядником коштів і майна Спілки;
- керує роботою Спілки та вирішує всі питання, які не належать до компетенції з'їзду та Правління або Президії Спілки;
- здійснює контроль за виконанням рішень з'їзду, Правління та Президії Спілки;
- приймає рішення, пов'язані з керуванням діяльністю створених Спілкою установ і організацій та заснованих підприємств, використанням і розпорядженням їх майном;
- організовує контроль за їх діяльністю з залученням Ревізійної комісії Спілки або спеціалізованих підприємств чи компетентних спеціалістів;
- приймає на роботу, звільняє, відсторонює від роботи керівників створених Спілкою установ і організацій та заснованих підприємств, укладає з ними контракти, трудові договори, визначає та затверджує їхні обов'язки;
- організовує надання юридичної допомоги організаціям і окремим членам Спілки;
- організовує роботу з надання членам Спілки матеріальної, соціально-побутової допомоги;
- організовує розробку нормативних документів і методичних матеріалів Спілки;
- організовує проведення з'їздів, засідань Правління, Президії та інших організаційних заходів;
- представляє Спілку в судових органах;
- розглядає інші поточні питання діяльності Спілки і приймає з них рішення;
- здійснює інші дії в межах своїх повноважень.

За тимчасової відсутності Голова Спілки може передати частину своїх повноважень (за згодою Президії) одному з заступників.

Президія Спілки може виносити питання обрання виконувача обов'язків Голови Спілки на засідання Правління Спілки.

Повноваження Голови Спілки можуть припинитися достроково в разі його відставки, неможливості виконувати свої обов'язки за станом здоров'я або смерті.

Питання про дострокове припинення повноважень Голови Спілки може бути поставлене на розгляд Правління за вимогою не менше ніж третини регіональних організацій.

На період до наступного з'їзду обраний виконувач обов'язків Голови Спілки має повні юридичні права та обов'язки Голови, згідно з положеннями Статуту.

Відставка Голови Спілки не тягне за собою відставки всього складу Правління.

Відставка Голови Спілки не тягне за собою вилучення його з членів Правління.

4.24. Діяльність щодо організації краєзнавчого руху, його окремих напрямів здійснюють комісії, секції, творчі об'єднання, утворені Правлінням або Президією Спілки і підзвітні їм.

4.25. Комісії вивчають та узагальнюють досвід роботи краєзнавчих організацій, розробляють методичні рекомендації, програми і проводять науково-методичні конференції, публікують їх матеріали, взаємодіють із профільними науковими, громадськими й державними організаціями в країні та за кордоном.

4.26. Вищим контролюючим органом Спілки є Ревізійна комісія, яка затверджується з'їздом на термін до п'яти років у складі 5 осіб і звітує перед ним про свою діяльність.

Ревізійна комісія:

- діє відповідно до Положення про неї, затвердженого з'їздом;
- обирає зі свого складу заступника голови комісії та секретаря;
- здійснює не рідше одного разу на рік перевірки фінансово-господарської діяльності Спілки, ведення діловодства та діяльності створених Спілкою підприємств;
- залучає до проведення перевірок висококваліфікованих спеціалістів;
- розглядає заяви та скарги членів Спілки, за необхідності – конфліктні ситуації в регіональних, місцевих організаціях і первинних осередках, дотримання членами Спілки положень Статуту та Кодексу професійної етики краєзнавця, стан роботи з листами спілчан;
- контролює правильність витрат коштів Спілки, регіональних і місцевих організацій, а також підприємств, установ і організацій, заснованих Спілкою;
- подає на розгляд керівних органів Спілки наслідки ревізії, а також свої пропозиції щодо усунення виявлених недоліків.

4.27. Члени Ревізійної комісії до Правління Спілки не належать, але мають право брати участь у засіданнях Правління Спілки з правом дорадчого голосу.

V. МАЙНО ТА КОШТИ СПІЛКИ

5.1. Спілка є неприбутковою організацією. Спілка може мати у власності кошти та інше майно, необхідне для здійснення її статутної діяльності.

Спілка набуває прав власності на кошти та інше майно, передане їй членами або державою, набуте від вступних і членських внесків, пожертвувань громадян, підприємств, установ та організацій, а також на майно, придбане за рахунок власних коштів чи на інших підставах, не заборонених законом.

Спілка також має право на майно та кошти, придбані в результаті господарської та іншої (комерційної) діяльності, створених нею госпрозрахункових установ та організацій, заснованих підприємств.

Доходи (прибутки) Спілки використовуються виключно для фінансування видатків на її утримання, реалізації мети, статутних завдань і напрямів діяльності.

Забороняється розподіл отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників), членів Спілки, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб.

5.2. Кошти Спілки утворюються за рахунок:

– вступних і щорічних внесків членів Спілки;

– добровільних грошових і матеріальних внесків фізичних і юридичних осіб, у тому числі іноземних;

– відрахувань від господарської, в т.ч. зовнішньоекономічної та іншої діяльності створених госпрозрахункових установ та організацій, заснованих підприємств, що спрямовуються на виконання статутних цілей Спілки;

– фінансування з Державного бюджету України.

5.3. Спілка, створені нею установи та організації зобов'язані вести оперативний і бухгалтерський облік, статистичну звітність, реєструватись в органах державної податкової інспекції та вносити до бюджету платежі в порядку та розмірах, передбачених законодавством.

5.4. Спілка не відповідає по зобов'язаннях своїх членів, а члени не відповідають по зобов'язаннях Спілки.

VI. ПРАВОВИЙ СТАТУС СПІЛКИ ТА ЇЇ ОРГАНІЗАЦІЙ

6.1. Спілка є юридичною особою, укладає від свого імені угоди, купує та реалізує майно, має свій баланс і рахунки в банківських установах, круглі печатки, штампи, власну символіку, бланки з власним найменуванням, зразки яких затверджуються Правлінням або Президією Спілки та реєструються в установленому законом порядку.

6.2. Регіональні та місцеві організації Спілки з моменту їх реєстрації в установленому порядку набувають статусу юридичної особи. У своїй діяльності вони керуються єдиним Статутом Спілки та власними положеннями, які приймаються їх вищими керівними органами та затверджуються Президією Спілки.

6.3. Спілка може:

– виступати учасником цивільно-правових відносин, набувати майнові та немайнові права;

– представляти та захищати свої законні інтереси та законні інтереси своїх членів у державних органах і громадських організаціях;

– проводити масові заходи (збори, мітинги тощо), надавати ідейну, організаційну та матеріальну підтримку іншим об'єднанням громадян;

- одержувати від органів державної влади й управління та органів місцевого самоврядування інформацію, необхідну для реалізації своєї мети і завдань;
- розповсюджувати інформацію і пропагувати свої ідеї та мету;
- засновувати засоби масової інформації;
- залучатись до підготовки законопроектів, розробки загальнодержавних програм національно-культурного розвитку, інших соціально важливих культурологічних і соціально-політичних заходів;
- створювати на правах юридичної особи підпорядковані їй госпрозрахункові підприємства та організації, в т.ч. – Краєзнавчий фонд України (з метою накопичення краєзнавчих матеріалів і коштів, соціального захисту членів Спілки, фінансування важливих краєзнавчих проектів, підтримки аматорського руху і т. д.), положення про які розробляються і затверджуються Правлінням або Президією Спілки.

VII. ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СПІЛКИ

- 7.1.** Діяльність Спілки може бути припинено шляхом її реорганізації (злиття, поділу, приєднання, перетворення) або ліквідації.
- 7.2.** Реорганізація Спілки може здійснюватись за рішенням з'їзду, якщо за таке рішення проголосувало не менше трьох четвертих від усіх обраних делегатів.
- 7.3.** Ліквідація Спілки здійснюється за рішенням з'їзду, якщо за таке рішення проголосувало не менше трьох четвертих від усіх обраних делегатів, або за рішенням суду. В разі ліквідації створюється ліквідаційна комісія.
- 7.4.** Кошти та інше майно Спілки у випадку припинення діяльності не можуть перерозподілятися між її членами і передаються одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду або зараховуються до доходу місцевого чи державного бюджету.
- 7.5.** Діяльність Спілки, її регіональних і місцевих організацій припиняється у порядку, встановленому Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань».